N°. 264. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundige en Wetenschappelijke

Nieuws- Blad.

Dingsdag den 6 December.

NIEUWSBLAD.

Breda, den 5den December.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 1. zaturdag, is geheel aan rapporten der commissie tot de petitien gewijd geweest. Zij heeft rapport uitgebragt op een rekest van de heeren *van Stadlander en Comp.*, *Bruin* en *van Vollenhoven*, *C. A. Woltman Etpers*, allen zeepzieders te Amsterdam, vervolgens op rekesten van zeepzieders uit de provincie Gelderland, uit de stad Enkhuizen, van dergelijke fabrijkanten te Utrecht en te Zeist, enz., allen bezwaren tegen de ontworpen belasting op de zeep inbrengende. Voorts nog op de rekesten van eenige steen- en pannenbakkers in Zuid-Holland, van de heeren *L. IJsbrandt en Zoon*, *M. H. Kingma* en meer andere pannenbakkers te Makkum in de provincie Friesland, op dat van 25 dergelijke fabrijkanten aan den Goudschen IJssel, en eindelijk op eigenaren en verveners in de gemeenten Leek, Marum en Rhoden, provincien Groningen en Drenthe, allen bezwaren inbrengende tegen de ontworpen belasting op den turf en voornamelijk op de zoogenaamde lange- of Spon-turf.

Al deze rapporten zullen gedrukt en aan de leden rondgedeeld worden, zullende al de bovenvermelde rekesten ter inzage der leden op de griffie worden nedergelegd.

Daar er niets meer aan de orde was, werd de kamer onbepaald geadjourneerd.

Thans maakt in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een onderwerp van overweging uit, het onlangs voorgedragen ontwerp van wet omtrent de bepaling van het bedrag en middelen tot voorziening in de oorlogs-kosten. De voordragten omtrent de middelen tot dekking der begrooting voor het volgende jaar, een ten aanzien van het personeel en het patent, zijn reeds in de afdeelingen onderzocht.

De antwoorden der regering omtrent de gemaakte bedenkingen tegen de begrootings-wet worden spoedig te gemoet gezien, en dezer daarop worden over dit ontwerp de openbare beraadslagingen verwacht, de nieuwe voorgedragene wet omtrent de ligting der nationale militie in 1832 zal in de aanstaande week een punt van onderzoek uitmaken. Daarbij wordt niet voorgedragen eenige vervroeging van de termijnen der loting en dus ook niet der ligting van de manschappen.

Uit Vlissingen meldt men, dat in den nacht van 27 op 28 November op den Banjaard verbrijzeld is, Deensche driemastschip *den Heinrich*, Kapitein *J.* Andriessen, van Bordeaux met wijn, brandewijn en prunen, naar Antwerpen bestemd. De kapitein, stuurman, kok en kokemaat, de timmerman en een matroos, die het schip des nachts ten half twaalf ure in eenen zinkenden staat hadden moeten verlaten, waren in den voormiddag van den 28sten door de Loodsboot n°. 1, schipper Jan Engels, in zee drijvende ontmoet, die hen aan boord genomen, met de grootste menschlievendheid behandeld en naar Vlissingen gebragt had, alwaar zij zich van de uitgestane vermoeijenis en ellende herstelden.

— De schout-bij-nacht *Vierpogel* is tot kommandant aan den Helder benoemd.

— Het departement van Marine heeft, krachtens Zijner Majesteits besluit, bepaald, dat, te beginnen met den eersten December aanstaande tot den laatsten Februarij 1832, alle schepen, onderhevig aan quarantaine, en zich voor de Maas en de Goederede vertoonende, het binnenloopen aldaar zal worden belet, en dezelve zullen wederzijds afgewezen naar Texel, om, even als in dat zeegat zelve, gedurende het gemelde tijdvak binnen vallende, en mede aan quarantaine onderhevige schepen, in het Nieuwe Diep, boven aan het voormalige Nieuwe Werk, derzelver quarantaine uit te houden, en dat elders gedurende dien tijd, van de quarantaineplaatsen te Wielingen en aan de Tien Gemeten geen gebruik zal worden gemaakt.

* Wij lezen in eene particuliere correspondentie uit het *Journal des Flandres*, welke van Brussel den 27sten November gedagtekend is, hetgeen volgt:

» Zie hier eene anekdote, die gij als stellig in uw blad kunt plaatsen: De heer *van de Weijer* heeft zeer gaarne verbindtenissen met den heer *O'Connell* aangeknoopt; deze had hem berigten volgens België gevraagd, ten einde daarop de zaken te gronden, welke hij voornemens was, over onze zaken, in het engelsch parlement voor te dragen. Op deze door den heer *van de Weijer* opgegeven narigten heeft de heer *O'Connell* dan ook in den boezem des parlements vooruitgezet, dat de belgen zich bij de vordering bepaalden, dat hunne grenzen volgens de bepaalde tractaten omschreven zouden worden. Dit grondbeginsel eenmaal aangenomen zijnde, is het ontegenzeggelijk, dat, wij meen zich zelven gelijk blijvende, tot eene restauratie moet komen. Het belang en de sympathie, welke de groote *O'Connel* om, in de redevoering, welke hij ten onzen voordeele uitsprak, betoonde, diende ons derhalve tot niets, indien het grondbeginsel, waarvan hij uitging niet redelijk was. Men heeft reeds meermalen gezegd, dat de sympathie der volken jegens ons verflaauwd is, dit mag tot op eene zekere hoogte waar wezen; maar te oordeelen hoe onze zaken binnen 's-lands worden waargenomen, kan men er zich geenzins over verwonderen.

— De berigten uit Polen van den 24 dezer spreken van geene opmerkingswaardige bendan meer, waarvan eenige andere dagbladen melding hebben gemaakt. De insurgenten hebben zich het langst in de Bialowieser Heide opgehouden, alwaar zij zich door de uitgestrektheid, en de vele wouden, aan de vervolgingen konden onttrekken, doch eindelijk naar elders moesten wijken. Deze heide strekt zich in eene lengte van 31½ mijl uit, is 27 mijlen breed en heeft 312 mijlen in omvang. Hare vlakke inhoud bedraagt 502 vierkante mijlen. Het is een der grootste onbebouwde en onbewoondste streken van Europa.

BELGIE.

Brussel, den 4den December.

Na het behandelen van een paar petitien werd in de zitting der afgevaardigden van gisteren eene voordragt van wet door den koning, betrekkelijk de budgets voor de provincien gelezen en staande de zitting met de eenparige stemmen der 65 tegenwoordige leden aangenomen.

De heer *Lebeau*, een der secretarissen las 1° het voorstel van den heer *Nothomb*, betrekkelijk de schadeloosstelling voor de door den staat bezoldigde ambtenaren in de, bij de 24 artikelen aan Holland afgestane landen; 2° het rapport der centrale afdeeling over dit voorstel, hetgeen echter nog slechts door twee afdeelingen onderzocht was; dit rapport strekt tot adjournering van het voorstel *tot de uitvoering van het, door de vijf mogendheden, aan België* OPGELEGD *traktaat*. — De vergadering besluit bijna eenstemmig, om het voorstel te adjourneren en op nieuws, tot onderzoek van al de sectien, naar de afdeelingen te verzenden.

De heer *de Robaulx* een verlof gevraagd en bekomen hebbende, werd de vergadering gescheiden zonder bepaald adjournement.

— Alhier zijn berigten uit het hoofdkwartier van den maarschalk *Gerard*, loopende tot den 30sten November, aangekomen. De kroonprins is wonder wel door de troepen ontvangen geworden. Hij werd met ongeduld binnen de stad verwacht en alles doet vermoeden, dat hij op dit oogenblik binnen Lyon is. Zoodat deze ongelukkige zaak zoo goed als afgeloopen is. De gemeenschap tusschen de stad en de troepen is gemakkelijk en zeer druk, daar heerscht de beste verstandhouding. Men weet te Lyon, dat de kroonprins door de troepen en al de naburige bevolkingen volkomen wel ontvangen was, en hoopte de beste gevolgen van zijne tegenwoordigheid.

— Van Paris wordt ons gemeldt, dat de tijdingen uit de departementen niet voorspellen, de heffing der directe belastingen alleen leveren grondstoffen tot onrust.

— De heer *Lehon* vertrekt heden avond, om naar zijnen post te Parijs terug te keeren.

— Onze regementen, welke op den 1sten December eene achterwaartsche beweging zouden maken, en hunne winterkwartieren betrekken, hebben contra-order bekomen, en zullen de stellingen, die zij thans bezetten, behouden.

— Daar zal binnen kort eene groote beweging in de militaire stellingen in Oost-Vlaanderen plaats hebben. De generaal *Lehon* zal, zoo men zegt, zijn hoofdkwartier te Brugge vestigen, alwaar twee bataillons linie-troepen en een bataillon burgerwachten, garnizoen zullen houden.

Antwerpen, den 3den December.

In ons *Bulletin der wetten* n°. 108 wordt een besluit van koning *Leopold* gevonden, waarbij 301,000 obligatien gecreëerd, voor eene waarde van *f* 10,000,000; om de negotiatie van 21 October te dekken; deze obligatien, welke met hetzelfde zegel zullen worden voorzien, als die, uit de gedwongen leening der twaalf millioenen gesproten en die tegen intrekking der afgegeven recepissen zullen worden ingewisseld, zullen bestaan uit stukken van 500 tot 10 guldens.

— Men zal zich herinneren, dat, bij gelegenheid der deliberatien van de afgevaardigden over de voor het ministerie van oorlog te openen credieten, de heer *Ch. de Brouckere*, in het aangezigt der nationale vertegenwoordiging gezegd heeft: » Gij zegt, dat uw aannemer *f* 4,500 daags of *f* 1,642,000 guldens 's jaars zou winnen » gij bedriegt u: zijne dagelijksche winst is niets meerder dan » *f* 2,000 (730,000 's jaars) *dit mag een aannemer zonder eerzucht* » *ook wel verdienen.*"

Berekent hier na nu eens, zegt ons *Journal*, de voordeelen, welke de overige agenten en leveranciers van het arme België trekken. Maar dit is echter nog niet alles: de *Belgische Moniteur*, die, in het belang zijner patronen, de best bewezen daadzaken ontkent, gelijk hij gedaan heeft betrekkelijk de gevolgen van hetgeen men het defensief systema der haven van Antwerpen heeft gelieven te noemen, heeft den minister en diens leverancier, de heer *Hambroeck* trachten te verdedigen; maar alle zijne berekeningen zijn een voor een nagegaan, en het blijft bewezen, dat deze Belgische *Ouvrard* jaarlijks *f* 1,766,150 wint.

— De minister van oorlog heeft de heeren officieren eindelijk gelast, om op eigen kosten te huisvesten. Dit door de ingezetenen met drift ontvangen en ten uitvoer gelegd bevel zal ten minsten eenige verligting in de zware inkwartiering te weeg brengen.

Wij ontvangen daar zoo even particuliere berigten uit Brussel, volgens welke de hertog van Orleans, met woorden van vrede en vergetelheid in den mond, binnen Lyon zou gekomen zijn. De tegenwoordigheid van den prins in die ongelukkige stad is een onderpand voor eene zachtmoedige behandeling.

— De Engelsche schooner *the Viper* van 12 kanonnen, onder bevel van den luitenant *James* ligt nog steeds te Ostende. Men denkt, dat dit schip voor sir *R. Adair* bestemd is, ten einde de in Duins geankerde Engelsche vloot dadelijk uit zijnen naam te gaan verwittigen, bij aldien het Hollandsche leger eenen inval op ons grondgebied mogt doen.

De heer *Sol*, secretaris der ambassade van Frankrijk te Brussel is gisteren hier door gekomen, zich naar 's Hage begevende.

FRANKRIJK.

Parijs, den 30sten November.

Daar is, naar men zegt, vrijdag ll. eene poging tot moord, aan donna *Maria*, dochter van den gewezen keizer van dom *Pedro* gedaan. Een kogel, uit een der huizen, die tegen over het kasteel, hetwelk de gewezen keizer bewoont, geschoten, heeft een glas gebroken en eene lijst van eenen spiegel naast de zijde der prinses verbrijzeld. De aanlegger dezer misdaad heeft zich aan alle nasporingen weten te onttrekken.

— In den *Moniteur* van heden wordt het volgende gevonden:

» De tijdingen van Lyon zijn bij voortduring voldoende. Eene depêche van den prefekt, van den 27sten gedagteekend, doet verslag van den gelukkigen invloed, die de aankondiging van de aanstaande komst van Z. Koninkl. Hoogheid den Prins van Orleans uitoefent. Reeds heeft eene deputatie, uit leden van den municipalen raad en van alle klasse van inwoners den generaal *Roguet* verzocht, om zijne troepen weder binnen de stad te doen trekken. Zij zouden zelfs reeds binnen de stad zijn, were het niet, dat men noodig gevorderd had, allereerst de bevelen van den prins af te wachten; zoo dat er dan ook eene andere deputatie aan Z. K. H. gezonden is.

» Het gedeelte der bevolking, dat zich heeft laten misleiden, toont dag aan dag beter gezindheden. De orde, die in de stad heerscht, is de voorlooper van de volkomenste onderwerping.

» De heden, in meer koelen bloede, door het plaatselijk bestuur ingewonnen informatien, bewijzen gelukkiglijk, dat het getal der slagtoffers van die droevige gebeurtenissen zeer vergroot is. Men gaat voort met naauwkeurige narigten wegens de voorgevallen daadzaken in te winnen.

» Eene telegraphische depêche, door den minister van oorlog aan den president van ministers gezonden en gedagteekend Trevoux, den 29sten, des middags ten één ure, meldt dat *te Lyon alles stil is.*

» Alle de correspondentien betuigen, dat er nergens in Frankrijk eenige weerstuit heeft plaats gehad, maar dat in tegendeel een regelijk de krachtigste en braafste gevoelens tot het instand houden van orde en wet aan den dag gelegd heeft."

— Op den 24sten dezer heeft de municipale raad van Lyon eene som van *1,000,000 francs* toegestaan, om in de eerste behoeften van het oogenblik te voorzien en de gekwetsten mitsgaders hunne huisgezinnen te ondersteunen. Ook is er onverwijld, in den boezem van den municipalen raad zelven, eene inschrijving geopend, welke aanzienlijke sommen moet hebben opgebragt. Alleen de heer *Etienne Gauthier* heeft voor eene som van vijf en twintig duizend francs ingeschreven.

— De prefekt van het departement du Rhone, heeft eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij ten stelligste verzekert, dat de stad Lyon hoegenaamd geene militaire poging te duchten heeft.

— Heden avond is er eene deputatie, uit de heeren *Gautier* en *Casenove* bestaande, van Lyon, te Parijs aangekomen en bij den president van den raad van ministers toegelaten geworden. Zij komt bijstand voor een gedeelte der bevolking vragen en kondigt den in alle gedeelten der stad betoonden wensch aan, om het gezag der wetten hersteld te zien.

— Dagelijks hebben er binnen deze stad nieuwe arrestatien plaats. Het publiek weet volstrekt niet, wat er den gearresteerden te laste gelegd wordt. Wij zullen zien hoe de politie het groot geheim dezer gestrenge maatregelen zal uitleggen.

De fondsen stonden ter beurze van heden (30): de 5 pCt. à kont. 95,80, op tijd 95; de 3 pCt. à kont. 68,40, op tijd 68,70; de Napelsche renten 81,10 81,25.

Van den 1sten December.

Wij lezen in den *Moniteur*: » De staat van den dampkring heeft heden niet toegelaten, om nadere tijdingen door middel van den telegraaf te bekomen, dan die, welke op den 29sten reeds zijn medegedeeld. Daar zijn, langs den gewonen weg, brieven van Lyon van den 23sten aangekomen, welke bevestigen, dat de grootste rust binnen die stad heerscht. Zoo de werking van den telegraaf bij voortduring door het weder mogt verhinderd worden, dan kunnen wij nu geene nadere tijding van Lyon ontvangen dan morgen den 2den, aangezien, die, welke heden nog kunnen aankomen, slechts de telegrafische berigten die den 29sten bekend waren, kunnen bevestigen."

— Men heeft ons onderscheiden brieven van Chalons-sur-Saone van den 28sten medegedeeld, waarin gemeld wordt, dat een gedeelte der nationale garde van het departement van Saône en Loire naar Lyon op marsch is. Volgens sommige dier brieven, zou er gedurende den nacht, welken de prins in die stad had door gebragt, onder de vensters van den maarschalk, minister van oorlog, herhaalde malen *weg met de ministers!* geroepen zijn.

— Het bevel, om alle onze vestingen te doen ontwapenen, is algemeen. Wij vernemen te gelijker tijd, dat dezelve in de vestingen van het Noorden, van het Oosten en van het Zuiden begonnen is.

— Het schijnt, dat de diplomaten, in deze laatste dagen, verscheiden malen bij den president van den raad van ministers vergaderd zijn geweest en vervolgens verschillende conferentien dan bij den eenen ambassadeur en dan bij den anderen gehad hebben. Gisteren heeft de Oostenrijksche ambassadeur, ten gevolge van eenen van de ambassade gehouden raad, eenen courier naar Weenen afgezonden. Dezelfde courier brengt ook depêches van andere leden van het korps diplomatique over.

— De minister van financien is heden drie twaalfden op rekening van het jaar 1832 komen vragen, en wij gelooven, dat de vergadering, in weerwil van het gemor, waarmede de voordragt aangehoord is geworden, wel genoodzaakt wezen zal, om, de aanvraag, ten minste gedeeltelijk, in te willigen.

— De heeren *Chodzko*, *Belmontel* en *Dulos* zijn bedet, na 24 uren buiten alles gevangen gezeten te hebben, in vrijheid gesteld. De politie heeft te laat bespeurd, dat van alle, deze door haar in hechtenis genomen zamenzweerders, niet een den anderen kende. Het zijn zamenzweerders van eene bijzondere soort, welken hunne plannen dan niemand mededeelden, met niemand correspondentie hielden, noch wapenen, noch ammunitie hadden, met een

woord, die, gelijk eens op zeker ander tijdstip gezegd is, in het *geheim* (sourdement,) zamen zweeren.

De fondsen-standen ter beurze van heden (1 dec.): de 5 pCt. op kont. 96,60, op tijd 96,40; de 3 pCt. kont. 70,05, op tijd 70,35. Napelsche renten, kont. 82,00, op tijd 80,50.

PRUISSEN.

Berlijn, den 28sten November.

Gisteren nacht is in de fabrijk van de heeren *Cockerill*, en de Neue Friedrichsstrasse alhier, brand ontstaan, welke zoo spoedig toenam, dat de gebouwen grootendeels uitgebrand zijn. De in de gebouwen voorhande zijnde brandbare stoffen maakten het blusschen moeijelijk. Des nachts om 1 ure geraakte de voorraad van olie in brand, waardoor de vlam op nieuw voedsel kreeg, en maakte, dat van binnen alles uitbrandde.

OOSTENRIJK.

Weenen, den 23sten November.

Er is in den laatsten tijd in de dagbladen veel gesproken van de aanzienlijke vermindering, welke het Oostenrijsch leger sedert kort ondergaan zoude hebben, voornamelijk door het met verlof ontslaan van een overgroot aantal manschappen. Thans leest men echter in de duitsche dagbladen berigten uit Oostenrijk, volgens welke die vermindering weinig beteekent en het oostenrijksche leger zich nog evenzeer op den oorlogsvoet bevinden zoude, als in het begin van dit jaar.

» Van de linietroepen, heet het in een dier berigten, heeft wel een deel der manschappen verlof gekregen, doch slechts van die regementen, welke in dezelfde provincien staan, waar zij aangeworven zijn; van de Duitsche, Hongaarsche, Boheemsche en Poolsche regimenten, die in Italie liggen, heeft niemand verlof gekregen. Ook uit eenige bij het leger ingevoerde nieuwe verordeningen heeft men opgemaakt, dat er eene vermindering der krijgsmagt plaats had, terwijl deze nieuwe inrigting toch slechts ten doel zou hebben, bezuinigingen in de uitgaven te bewerken; zoo als er dan ook stellig bevolen is, om vooreerst geenerlei veranderingen te maken, die beletten zouden, dat alles, des noods, binnen drie dagen weder op den vorigen voet kan hersteld worden. Men heeft ook het getal der verlofgangers veel te hoog opgeven, zoo als reeds genoegzaam blijkt uit het bedrag der som, welke door de afwezigheid der verlofgangers bespaard worden. Dit bedraagt bij voorbeeld in de uitgave voor brood ƒ 40,000 's maands, en daar nu de prijs van het rantzoen brood voor elk soldaat op twee gulden 's maands berekend wordt, zoo ziet men dat het getal der verlofgangers nog gene 25,000 kan bedragen."

Mijnheer de Redacteur!

In een uwer laatste nommers spreekt u over den geest die de Limburgers bezielt, op het tijdstip dat zij wederom eene provincie zullen uitmaken van hetzelfde Holland, waar zij bijna drie eeuwen lang vereenigd waren; — het *is* belangrijk het gedrag, hetgeen de Limburgers gedurende den loop der Vlaamsche revolutie gehouden hebben, te kennen; — eene eenvoudige vermelding van daadzaken zal genoegzaam zijn, hun van den blaam te zuiveren, door sommige heethoofden over hen gebragt.

In de eerste dagen der revolutie was Limburg bezet door de troepen van Z. M. de koning der Nederlanden, daar echter een groot gedeelte dezer troepen uit Vlamingers bestonden, noodzaakte hun afval het gouvernement alle militairen van die natie hun ontslag te geven; de regimenten, die aan den regter-Maas-oever gekantonneerd waren, werden terug getrokken en het hollandsche gedeelte van Limburg aan zich-zelve overgelaten. Het zijn dus niet de Limburgers die de koninklijke troepen verjaagd hebben, het gouvernement-zelf is, door den drang der omstandigheden, genoodzaakt geweest hun het land te doen ruimen, en zonder eenige verdediging de inwoners over te laten aan de vrijwilligers van *Mellinet*, *de Tilly* en anderen.

Men verwijt den Limburgers hunne overeenstemming van gevoelens met de grondbeginselen der Vlaamsche revolutie; — men verwijt hun aan deze revolutie zelfs deel genomen te hebben!

Ten opzigte der eerste beschuldiging is het waar, dat de Limburgers gedeeld hebben in dwalingen, waarin alle catholijke landen vervielen, het is niet moeijelijk een volk te bedriegen, men bediende zich van de sterkste hefboomen, om massa's in beweging te brengen, en deze dwalingen, door de geestelijkheid voorgestaan, waren de oorzaak dier overeenstemming. — Het gedrag, hetgeen voortdurend door de Hervormden gehouden is, al hetgeen zij hebben moeten lijden, niet van de zijde van het gouvernement, waarvan het opperhoofd zelf Protestant is, maar van zeer verblinden hoop, bewijst het aangehaalde genoegzaam.

Ten opzigte van het tweede punt vraag ik: Wie heeft de revolutie van Limburg bewerkt? Waren het Limburgers? De heeren *de Brouckere* en *de Ghokier*, die door hun gedrag Limburg medegesleept hebben, zijn dat geboren Limburgers? Kan men gedurende den geheelen loop der revolutie meer als één Limburger noemen? de heer *Jamine*, die gefigureerd heeft onder de vertegenwoordigers dier provincie, de heeren *Destouvelles*, *Hennequin*, *Vilain XIIII*, ik vraag het nog eens, zijn dat Limburgers? Laat men over daadzaken en hetgeen geschied is oordeelen. In tegenoverstelling van het gezegde, vergelijke men het gedrag van de heeren *D. Liedet* en de *Lombarts*, die zich op hunne goederen terug getrokken hebben, van de heeren *Kerens*, *Joppen*, *Schoenmakers*, die voortdurend hunne zittingen in Maastricht zijn blijven houden! Wat kan men de wezenlijkheid tegenwerpen?

En echter laat het kabinet van den Haag Limburg aan zich-zelve over! de Vlamingers hebben besloten dat de laatste lening van 10 millioen *niet* door de provincie Limburg zoude gedragen worden; hun commissaris aan den regter-Maas-oever heeft zich terug getrokken, hunne autoriteiten zijn zonder eenige magt en ondersteuning, het geheele platte land *is* in een droevigen toestand; de bewoners weten niet welke wetten de kwaaddoeners zullen vervolgen, en of zij zich zonder verdediging aan buitensporige vorderingen van schelmen overgeven! de winter nadert; en op vijf minutien afstands van eene volkrijke gemeente, wordt, op eene publieke weg, diefstal gepleegd! — de vreedzame landman durft het niet wagen zich 's nachts buiten zijne woning te begeven, alles haakt met reikhalzend ongeduld tot herstelling der orde. Eene dure ondervinding heeft geleerd, dat zij die hun voor Godsdienst en Vrijheid toeriepen, het verderfelijkst masker droegen, Vrijheid, in hunnen mond, heerschzucht, Godsdienst eigenbelang beteekent.

Het Haagsche gouvernement kan zich niet genoeg overtuigen, hoe veel billijke redenen dit gedeelte des koningrijks op hunne bezorgdheid heeft.

Ontvang de verzekering mijner hoogachting, L.

KARAKTERSCHETSEN

van eenige belangrijke Personen, uit de vroegste Bijbelgeschiedenis, voor Jonge Lieden, door

A. R. VAN MEERTEN, geb. SCHILPEROORT.

In Post-formaat, à ƒ 1:60.

Uitgegeven bij BROESE & COMP. te *Breda*,

en alom bij de voornaamste Boekhandelaren te bekomen.

Zonder twijfel zullen deze KARAKTERSCHETSEN onzen jeugdigen landgenooten welkom zijn. Duidelijkheid en zaakrijkheid heeft de schrijfster in acht genomen, en door aangename, afwisselende gesprekken, met achterlating van alles, wat te veel naar geleerdheid zweemt, het geheel eene levallige lectuur gegeven. Dezelfde personen, welke, in het werkje, getiteld: Vader Oscar, *of een oog op God, het middel ook voor Jonge Lieden, om altijd vrolijk en gelukkig te leven*, van dezelfde schrijfster, voorkomen, worden hier sprekende opgevoerd. Grootvader Oscar is hier ook de innig geliefde grijsaard, die, in de hartelijkste bewoordingen, uit de gewijde geschiedenis, de menschelijke karakters ontwikkelt. De werken van NIEMEIJER, MONTIGNE, VAN DER PALM en anderen zijn de gidsen, welke hij in dezen moeijelijken doolhof telkens raadpleegt, en zijn oordeel aan hun licht en doorzigt te toetsen, brengt hem in de aangenaamste gelegenheid, om licht voor de jonge lieden over de bekende geschiedenis te verspreiden. — Dit deeltje is in zeven gesprekken verdeeld, waarvan het 1e gesprek bevat: Adam en Eva. Verlangen der jonge lieden naar de karakterschetsen van de hun uit den bijbel bekende personen. Het moeijelijke en gewaagde hiervan aangetoond, vooral ten opzigte der oudste en vroegste menschen. Moeijelijkheden, geboren uit verschil der omstandigheden dier eerste menschen; uit het lang tijdsverloop tusschen hunnen en onzen tijd. Uit de vergrootende spreekwijzen hun eigen. Paradijs. Schepping van Adam. Zijne vorming en opvoeding. Hij bestuurt de dieren-wereld. Vorming van Eva. Zalig huwelijksgeluk. God zet hunne gehoorzaamheid op den toets. Zij waren vrije wezens, vatbaar voor verleiding, schoon zij niet behoefden te bezwijken voor dezelve. Eva valt, wordt ongehoorzaam en Adam wordt haar medhelper. De Heer komt om hen te rigten. Zij willen Hem eerst ontvlugten, doch belijden spoedig schuld. Hun vonnis, verdrijving uit het Paradijs. — Dood, donkere uitzigten voor de toekomst, schemerachtige hoop op verlossing en redding.

Eva wordt moeder van Kaïn en Abel. Droefheid over het wangedrag van den eersten en de ramp van den laatsten. Seth wordt geboren. Adam en Eva sterven. Verschillende opvattingen van deze eerste geschiedenissen. Lessen uit dezelve af te leiden. Verdediging van de strengheid van hun vonnis, afgeleid uit de onbepaalde verpligting tot gehoorzaamheid omtrent den Oppersten Wetgever.

Op deze zelfde wijze worden de volgende zes Gesprekken hiteen gezet. Het tweede gesprek bevat Kaïn en Abel. Derde Gesprek Noach. Vierde Gesprek, Sara en Hagar. Vijfde Gesprek, Izaak en Rebekka. Zesde Gesprek, Jacob en Esau. Zevende Gesprek, Mozes, Aaron en Mirjam.

Hiermede meenen de uitgevers van dit werkje nu gezegd te hebben, om hetzelve naar waarde te doen schatten; mogten vele ouders hetzelve hunne lievelingen ten geschenke geven, zoo zullen schrijfster en uitgevers aangenaam verrast worden, om onder den algemeenen titel van *Proeve van Karakterschetsen eeniger Personen in den bijbel voorkomende*, meer dezen het licht te doen zien.

---

†† De Gebroeders GEELEN van *Utrecht*, voorheen A. † P. A. N. I. S & Comp., zullen op Dinsdag den 6den dezer in den *Gouden Leeuw* alhier publiek, met een schoon *Assortiment* LAKENS in alle couleuren en kwaliteiten, en eene groote partij gemaakte DAMES MANTELS naar de laatste smaak; deze Goederen zullen zij, als naar gewonte, tegen billijke prijzen overzetten.

*** Heden beviel van eenen ZOON Vrouwe S. P. AKERSLOOT VAN HOUTEN, Echtgenoot van den 1sten Luitenant-Adjudant DE HAAS.

Breda den 2den December 1831.

MAGAZIJN VAN GALANTERIEN, KRAMERIJEN EN PARFUMERIEN.

FREDERICHS en Comp. te *Rotterdam* hebben van Parijs ontvangen: VERITABLE CIRE DE MOUSTACHE NOIR à 35 *Cents het Rolletje.*

*** De kinderen van J. VANLAKERVELD en A. JONGKIND zijn voornemens om op Dingsdag den 13den dezer maand, bij inzet en verhooging, en op den 20sten dito bij afslag in het openbaar (beide des middags om *Een* uur) in het Raadhuis te *Meerkerk* te Verkoopen:

Een Hecht, Sterk en grootendeels Vernieuwd HEERENHUIS met groote STALLING, TUIN, ERF afzonderlijk WOONHUISJE, staande onder No. 64; in het best van dat Dorp *Meerkerk*; aan de groote doortogt en scheepvaart, en daardoor tot velerlei bedrijven geschikt.

Een bijzonder wel gewassen ELZENBOSCH en GRIEND, omtrent vier Gunders groot: acht jaar gewas, welk Bosch met en ook Zonder den Grond zal worden gevierd en bij Zamenkamp best HOOIWEIDE en GRIENDLAND, alles te aanvaarden met Februarij en Mei 1832.

Meerder onderrigt is te bekomen bij den Heer ROELOF HAAN te *Meerkerk* voornoemd, blieven vrachtvrij.

Tevens wordt bekend gemaakt dat het uitgebreid Winkelhuis, groot Erf, Boomgaard etc. aldaar bij de openbare Veiling op den 15den en 15den November ll. niet gegund alsnu uit de hand en onderigt als voren verkrijgbaar is.

R. D. TISSOT VAN PATOT.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

*** Bij den Boekhandelaar J. C. VAN KESTEREN, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

Nieuwe Kerk van Nuttige en Aangename Mengelingen, Jaargang voor 1831. . . . . *f* 3.60.

A. FOKKE SIMONSz., (Verzameling der Werken van) 4e. en 5e. deel, met en zonder platen.

De Inteekening op dit Werk, waarvan het 6e deel ter perse is, blijft op verzoek gedurende dit jaar nog open.

Bij bovengemelde is mede in den loop dezes jaars uitgegeven en wordt met succes gedebiteerd:

I. De Staatsman op zijn Bureau bespied, of de Zeden en Gebruiken der Bewindslieden, in een deel Kompleet, met gegrav. titel en vignet. . . . . *f* 1.80.

II. KRUMMACHER, Parabelen, 2 deelen, met gegraveerden titel en vignet. . . . . » 2.50.

III. JOUY, De Kluizenaar in *Zwitserland*, of Aanteekeningen en Aanmerkingen op de Zeden en Gewoonten der Zwitsers, in 't begin der 19e Eeuw, in 2 deelen Kompl., versierd met gegraveerde platen, muziek, titels, en vignetten. . . . . » 3.40.

IV. MOKE, De Belgische Ridder, een Tafereel uit de tijden der Beeldstormers, een deel kompleet met gegraveerden titel en vignet. . . . . » 2.—

V. GOTTFRIEDI, De Eed of de Gesluierde Onbekende, een deel kompleet, met gegraveerden titel en vign. » 2.75.

VI. JULIUS WARTBERG of de Donkere Wegen der Voorzienigheid; een deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet. . . . . » 2.50.

VII. BEHREND, Reis der Cholera Morbus uit Azia naar *Europa* enz. . . . . » 0.40.

VIII. Aanwijzing tot Behoud der Gezondheid en Voorbehoeding der Besmetting bij de verder Doordringende Cholera-Epidemie. . . . . » 0.25.

IX. De Boer, de Scheepstimmerman en het Garnaalmeisje, Liedje met Zang, met gegrav. titel en vignet. . . . . » 0.50.

*** Bij J. ALTHOF in UTRECHT, te *Amsterdam*, *geeft* uit en heeft *dezer* verzonden:

I. ALMANAK voor HOOGERE GODEN, voor 1832, verzameld door *Nic. Wat*, met Bijdragen in *proza* van *A. C. Staring van den Wildenbosch*, *L. Christenmeijer* en den Schrijver van *Urlade*, en in *Poëzij* van *Robide v. d. Aa*, *Bosman*, *H. H. Klijn*, *Loots*, *Splandid*, *Tollens*, *J. Walré*, *Warnsinck* en meer anderen, met platen en portret van *Pompe Mastenbroek*, in net kaartenen doosje en koker, vergult op snee. *f* 1,90.

II. ——— voor de JEUGD, voor 1832, waarin het *Proza* is geleverd door Wed. A. B. VAN MEERTEN, en de *Poëzij* door Mr. ROBIDE VAN DER AA, met 12 plaatjes à 90 Cents en gekleurd, in kaston en koker. . . . . *f* 1,90.

III. TAYLOR MERKWAARDIGHEDEN UIT AZIE, voor Nederlanders bewerkt door J. OLIVIER Jz., met 64 platen en een kaartje, in kart. 3,00.

Van de *Merkwaardigheden uit Europa, Afrika en Amerika*, zijn nog exemplaren voorhanden en alom te bekomen.

IV. LEERZAAM en NUTTIG ONDERHOUD voor Kinderen, door Wed. *A. B. van Meerten*; met Gedichtjes van Mr. *Robide van der Aa*, *H. van Leghem*, *J. F. L. Mullié* enz., met 12 plaatjes en een muziekstukje à 80 Cents en gekleurd in kaston . . . » 1,10.

V. Mr. ROBIDE VAN DER AA, *Rijmpjes voor Goede Kinderen*, met 16 plaatjes à 45 Cents en gekleurd à . . . . . » 0,60.

VI. NIEUW KLEINABEPRENTENBOEKJE, bestaande in 24 plaatjes. . . . . » 0,35.

*** Bij J. R. MELINGH te *Groningen* is van de pers gekomen en mede bij W. BRAVE Jr. te *Amsterdam* en alom te bekomen:

I. Iets over de Wetten op de Uitoefening van de GENEESHEEL- en VERLOSKUNDE, naar aanleiding van hetgeen daaromtrent door eene Commissie, welke in *'s Hertogenbosch* vergaderd is geweest, is voorgesteld, alsmede van de Vlugtige Bedenkingen door den Ridder J. R. L. DE KIRCKHOFF aan den Koning aangeboden, door B. EEKMA, Med. Doct. te *Hoogezand*. De prijs is *f* 1.25.

II. HANDBOEK der WELLEVENDHEID, of Aanwijzing om zich in de Zamenleving welvoegelijk te gedragen; inhoudende: Voorbeelden van Mondelijke en Schriftelijke Gelukwenschingen, Beleefdheden, Noodigingen, Aanbevelingen, Verzoeken, Verschooningen enz. bij allerlei gelegenheden, met de daarop passende Antwoorden; voorts Regelen, volgens welke men zich in een Gezelschap, in de Kerk, op Bals, Concerten, aan Tafel en jegens aanzienlijke Personen moet gedragen, en wat men ten aanzien zijner Woning, Kleeding, Houding, Spraak en Manieren moet in acht nemen. 2e druk. De prijs is 90 Cts.

ALMANAK voor HOLLANDSCHE BLIJGESTIGEN.

2e Jaargang, voor 1832, *met platen.*

Dit al aanstonds bij zijne eerste verschijning, voorleden jaar, zoo ongemeen gunstig in Oud-Nederland ontvangen Nederlandsche Jaarboekje, wederom met de geestrijke letterfruchten onzer luimige schrijvers verrijkt en door geurige Dichtbloemen van *Van Walré*, *Loots*, *Van der Hoop* en zoo anderen versierd, wordt heden door den Uitgever BREST VAN KEMPEN, op de Prinsengracht, tusschen de Ree- en Beerenstraten te *Amsterdam*, algemeen verzonden en verkrijgbaar gesteld. De prijs is 60 Cents, en vergald in karton en koker *f* 1,20.

KANTOOR ALMANAK.

Deze door de heeren LANDEGENT en VISSER keurig geschreven en gegraveerden alteoosduvenden Almanak, tevens aanwijzende: Het langen en korten der dagen, de Vasten, Vasten- Paasch- en Pinksterfeesten enz., wordt uitgegeven bij den Boekhandelaar JOH. GUIKENS te *Amsterdam* en is opgeplakt *f* 1,25 bij BROESE & COMP., Boekhandelaars te *Breda*, alwaar deze alom te bekomen.

*** Door J. J. C. JACOB, Boekhandelaar te *Rotterdam*, is uitgegeven, en in de voornaamste boekwinkels verkrijgbaar:

I. *Philippine van Vlaanderen of de gevangenen der Louvre*, naar het fransch van *H. G. Moke*, door *Mr. Sprenger van Eyk*, 2 deelen compleet, met een fraai titel-vignet; prijs *f* 4,40.

Deze geschiedkundige Roman, ontleend uit de Nederlandsche geschiedenis, is in alle opzigten belangrijk. De schrijver heeft met eenpartijdigheid de verdeelingen en Bisdomsgevechten van dat tijdperk beschreven; de karakters en tafereelen zijn fijn geteekend en zullen over het algemeen niet bijzonder den liefhebbers van *W. Scott's* schetsen behagen.

II. *Handleiding tot het leeren en beoefenen der Engelsche Taal, en voorbeelden aangewezen uit Murray's leesboek, door L. Hashuij, Onderwijzer te Rotterdam*; 12e druk, prijs 90 Cts.

Het doelmatige en gemakkelijke onderrigt, dat de schrijver aan zijne leerwijze dienstig wist te maken, zal ongetwijfeld veel navolgers vinden; zoo zelfs, dat dit uitmuntend leerboekje, in aanzienlijke opvoedings-gestichten reeds ingevoerd, nog dagelijks in debiet moet toenemen.

*** Bij STEENBRINK & COMP. Steendrukkers te *Dordrecht* is uitgegeven, en alom verkrijgbaar gesteld:

I. GRONDBEGINSELEN DER REKENKUNDE, bestaande uit 102 voorbeelden, door de beste Meesters. Geschikt om gemakkelijk te leeren Lezen, Bloemen, Landschappen enz. te teekenen . . . . . *f* 2,25.

II. LA PASTORELLE, naar de Teekening van C. Kluis, Muziek. . . . . » 1,00.

III. MIGNONS, Lied von Goethe, Zoete de dat Land en, met begeleiding des Piano Forte. Componirt von Dr. Ritter SPONTINI. . . . . *f* 1,00.

IV. Gezang op den Heldendood van J. C. J. VAN SPEYK, van A. KIST, Ez. voor een en vier stemmen, met begeleiding van Piano, in Muzik gesteld door Meinfvrouw C. KIST, voor eene stem . . . . . *f* 1,00.

Met vier stemmen . . . . . » 1,50.

Te Breda, bij BROESE Comp. Boekdrukkers en Boekverkoopers.